

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державна установа “Центральний методичний
кабінет
підготовки молодших спеціалістів” МОЗ України

ПОГОДЖЕНО

Директор Державної установи
«Центральний методичний кабінет
підготовки молодших спеціалістів
МОЗ України»

Т.І. Чернишенко
Т.І. Чернишенко

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник Директора Департаменту
кадрової політики, освіти, науки
та запобігання корупції МОЗ
України

О.П. Волосовець
О.П. Волосовець

ПСИХІАТРІЯ ТА НАРКОЛОГІЯ

ПРОГРАМА

для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів
I—III рівнів акредитації за спеціальністю
5.12010101 “Лікувальна справа”

Київ
2011

ПСИХІАТРІЯ ТА НАРКОЛОГІЯ

Укладачі:

О.Ю. Толстограєва — викладач вищої категорії
Вінницького медичного коледжу ім. акад. Д.К. Заболотного;

Ю.С. Ілясова — викладач першої категорії Вінницького
медичного коледжу ім. акад. Д.К. Заболотного.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії педіатрії Вінницького медичного коледжу ім. акад. Д.К. Заболотного 07 квітня 2011 р., протокол № 8.

Програму розглянуто і схвалено опорною цикловою комісією дисциплін терапевтичного профілю та інфекційних хвороб на спільному засіданні 31 жовтня 2011 р., протокол № 1.

Рецензенти:

Н.Г. Пшук — доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри медичної психології та психіатрії Вінницького державного медичного університету ім. М.І. Пирогова, лікар-психіатр вищої категорії;

Л.В. Маринюк — завідувач відділенням Вінницької обласної психоневрологічної лікарні ім. акад. Ющенка, лікар-психіатр вищої категорії.

© МОЗ України, 2011

© ВСВ “Медицина”, 2011

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму з дисципліни “Психіатрія та наркологія” складено для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів I—III рівнів акредитації за спеціальністю 5.12010101 “Лікувальна справа” відповідно до складових галузевих стандартів вищої освіти — ОКХ і ОПП, затверджених МОН України і МОЗ України в 2011 р., та навчальних планів 2011 р.

У зв'язку з реорганізацією системи охорони здоров'я в Україні гостро постає питання про якісно нову підготовку фельдшерів. Як найближчий помічник лікаря в його повсякденній роботі, фельдшер повинен мати глибоку фундаментальну освіту.

Навчальна програма “Психіатрія та наркологія” передбачає підготовку фельдшерів, яка ефективно поєднує теоретичні знання по психіатрії з поглибленими та вдосконаленими практичними вміннями та навичками з невідкладних станів, набутих у процесі вивчення психіатрії та наркології. Навчальна дисципліна має на меті сформувати у студентів вміння і навички самостійно приймати рішення при загрозованих станах для життя пацієнта в умовах діяльності ФАПУ, у відділеннях швидкої та невідкладної медичної допомоги, при непередбачених обставинах, вивчити основи охорони праці, техніки безпеки, пожежної безпеки молодшого медпрацівника установ психіатричного профілю.

Мета програми — на основі теоретичних знань механізмів розвитку психічних хвороб, клінічних проявів і перебігу захворювання, профілактики і лікування пацієнтів навчити майбутнього фельдшера ефективно оцінювати стан пацієнта, визначати його проблеми та встановлювати діагноз.

У вивченні психічних хвороб значна увага приділяється самостійній роботі студентів із пацієнтами в лікувально-профілактичних закладах, опрацюванню додаткової літератури в бібліотеках та вдома, практичному тренінгу і вдосконаленню професійних вмінь у тренажерних кабінетах. Викладання предмета повинно проводитися з урахуванням кваліфікаційної характеристики у тісному зв'язку з раніше вивченими дисциплінами та дисциплінами, що паралельно вивчаються.

Сучасні вимоги до рівня освіти фельдшера передбачають культуру мислення, уявлення про роль наукового пізнання, знання основ психології, етики, деонтології, володіння комунікативними навичками.

На вивчення дисципліни відводиться загальний обсяг 54 год, з них 6 — лекції, 20 — навчальна практика під керівництвом викладача, 28 — самостійна робота.

Засвоєння тем контролюється на навчальній практиці відповідно до конкретних цілей. На підсумкових заняттях рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, аналіз та оцінювання

результатів досліджень, вирішення ситуаційних завдань, контроль практичних навичок тощо.

Предметна (циклова) комісія має право вносити зміни до навчальної програми (15 %) залежно від організаційних і технічних можливостей, напрямів наукових досліджень, екологічних особливостей регіону, але відповідно до вимог кінцевих цілей ОКХ і ОПП за фахом підготовки і навчальним планом.

Після вивчення дисципліни **студенти повинні знати:**

- основні положення загальної психопатології.
- етіологію, клінічні прояви, профілактику найпоширеніших психічних хвороб;
- особливості лікування психічнохворих та догляд за ними;
- законодавчі і нормативні документи, що стосуються системи охорони здоров'я, обережні і безпечні технологічні прийоми виконання процедур та маніпуляцій, заходи щодо запобігання стресам і поліпшення умов праці.

Студенти повинні вміти:

- обстежувати психічнохворих;
- виявляти основну психіатричну симптоматику;
- надавати невідкладну долікарську допомогу психічнохворим;
- забезпечувати транспортування та догляд за хворими;
- виявляти динамічні зміни в психічній діяльності, поведінці хворих;
- проводити психопрофілактичну роботу з родичами хворих.

Студенти мають бути поінформовані про:

- чинні нормативні документи МОЗ України щодо психічних захворювань;
- новітні досягнення в обстеженні психічнохворих;
- новітні досягнення в психіатрії;
- використання найсучасніших фармакологічних препаратів;
- використання сучасних фітопрепаратів;
- використання сучасних методів нетрадиційної терапії.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
1	Вступ. Загальна психопатологія. Основні принципи обстеження, лікування психічнохворих та догляд за ними	6	1	3	2
2	Розлади психіки при інфекційних та соматичних захворюваннях. Порушення психіки під час клімаксу	3		1	2
3	Шизофренія. Біполярний афективний розлад	7	1	2	4
4	Алкоголізм	9	1	4	4
5	Наркоманія. Тютюнопаління	9	1	4	4
6	Психози снільного та преснільного віку	3		1	2
7	Епілепісія	6		2	4
8	Розумова відсталість	3		1	2
9	Психогенні хвороби. Психопатії	6		2	4
10	Охорона праці у лікувально-профілактичному закладі психіатричного профілю	2	2		
	Усього	54	6	20	28

Примітка. Години для самостійної роботи студентів розподіляють за темами предметні методичні комісії навчальних закладів.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Сучасні методи лікування в психіатрії.
2. Інфекційний делірій: етіологія, клініка, лікування.
3. Сучасні погляди на діагностику та лікування біполярного афективного розладу.
4. Алкоголізм як соціальна проблема.
5. Тютюнопаління, сучасні проблеми молоді.
6. Хвороба Альцгеймера, хвороба Піка.
7. Невідкладні стани при епілепсії.
8. Синдром Дауна: психічні розлади.
9. Істерія, клініка, особливості перебігу.

ЗМІСТ

Тема 1. Вступ. Загальна психопатологія. Основні принципи обстеження, лікування психічнохворих та догляд за ними

ЛЕКЦІЯ

Поняття про психіатрію як медичну науку. Основні етапи розвитку психіатрії. Поняття про непсихотичні та психотичні порушення психічної діяльності. Первинна і вторинна профілактика психічних захворювань.

Основи медичної психології, етики та деонтології.

Розлади сфер психічної діяльності: сфери сприймання, мислення, свідомості, емоцій, пам'яті, рухово-вольової сфери.

Особливості психіатричного стаціонара.

Режими в психіатричних стаціонарах.

Основні методи лікування психічнохворих.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Структура і порядок роботи психіатричного відділення. Надання психіатричної допомоги в добровільному та недобровільному порядку, дії фельдшера в разі відмови пацієнта від надання допомоги.

Основні принципи і методи обстеження психічнохворих. Показ хворих із різною психічною патологією. Оцінювання загального стану пацієнта, психічного статусу. Нагляд і спостереження за поведінкою психічнохворих, правильний запис їх у журналі спостереження. Особливості догляду та нагляду за психічнохворими; тактика фельдшера у разі відмови хворих від їжі, психомоторному збудженні, галюцинаторно-маячному синдромі. Участь у годуванні хворих через зонд.

Диспансерне спостереження за психічнохворими та ведення документації (журнал нагляду, оформлення документації для проведення експертизи).

Основні принципи реабілітації психічнохворих.

Рішення ситуаційних задач. Тестовий контроль за темою. Самостійна робота із роздатковим матеріалом, підручниками, анотаціями до лікарських препаратів.

Практичні навички:

- оцінювання загального стану пацієнта;
- збирання анамнезу;
- методи фіксації пацієнта в ліжку у випадку психомоторного збудження;
- правила транспортування збуджених хворих;
- особливості годування пацієнтів із порушенням психіки;

- техніка штучного годування пацієнтів у разі відмови від їжі;
- невідкладна медична допомога при галюцинаторно-маячному синдромі;
- невідкладна медична допомога хворим із психомоторним збудженням;
- допомога хворим при депресії та при високому суїцидальному ризику;
- допомога пацієнтові з високим ризиком насилля, спрямованого на себе або на своє оточення.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Сучасні методи лікування в психіатрії.

Тема 2. Розлади психіки при інфекційних та соматичних захворюваннях. Порушення психіки під час клімаксу

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Аналіз карт стаціонарних хворих за темою.

Огляд пацієнтів з порушеннями психіки під час клімаксу.

Показ хворих з неврозоподібною і психопатичною симптоматикою (іпохондричною та неврозоподібною симптоматикою, тривожно-іпохондричним станом, паранойяльними ідеями, психопатичними формами поведінки) в інфекційних і соматичних лікарнях.

Нав'язливі стани. Фобії (страхи). Післяпологові психози та психотичні стани в період лактації. Диференційна діагностика з шизофренією.

Тривожно-депресивні стани, неврозоподібні симптоми, афективні коливання під час клімаксу.

Складання плану обстеження, лікування та догляду за пацієнтами за темою.

Виконання призначень лікаря.

Вирішення ситуаційних проблем. Тестовий контроль за темою. Самостійна робота з роздатковим матеріалом, підручниками, анотаціями до лікарських препаратів.

Практичні навички:

- оцінювання загального стану пацієнта;
- методи фіксації пацієнта;
- правила транспортування збуджених хворих;
- надання допомоги пацієнтам із психомоторним збудженням;
- допомога хворим при депресії та при високому суїцидальному ризику;
- допомога пацієнтові з високим ризиком насилля, спрямованого на себе або на своє оточення;

- допомога пацієнтам із галюцинаторно-маячним синдромом;
- допомога пацієнтам із тривожно-фобічними розладами.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Інфекційний делірій: етіологія, клініка, лікування.

Тема 3. Шизофренія. Біполярний афективний розлад

ЛЕКЦІЯ

Стисла історія розвитку вчення про шизофренію. Етіологія і патогенез. Основні клінічні синдроми. Основні клінічні форми і типи перебігу шизофренії. Особливості клініки хвороби в підлітковому й похилому віці. Поняття про дефект психіки і наслідки хвороби. Види ремісій. Особливості догляду і нагляду при різних формах шизофренії. Види лікування хворих на шизофренію: психофармакотерапія, шоківі методи (інсулінокоматозне, електроконвульсивне), психотерапія. Соціально-реадаптаційні заходи щодо хворих на шизофренію. Прогноз.

Біполярний афективний розлад. Етіологія. Типи перебігу. Депресивний стан, маніакальний стан, симптоми. Особливості догляду і нагляду за хворими. Лікування хворих із біполярним афективним розладом. Прогноз.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Аналіз карт стаціонарних пацієнтів за темою.

Показ хворих із різними формами та типами перебігу шизофренії. Ознайомлення з дефектами психіки і наслідками хвороби.

Тактика фельдшера при психомоторному збудженні, агресії, суїцидальних намірах з боку пацієнта, відмові від їжі.

Показ хворих на біполярний афективний розлад. Правила ведення щоденника нагляду.

Ведення документації. Виконання призначень лікаря. Форми трудотерапії.

Особливості догляду за пацієнтами. Бесіди з пацієнтами для виявлення симптомів порушення психіки.

Вирішення ситуаційних проблем. Тестовий контроль за темою. Самостійна робота із роздатковим матеріалом, підручниками, анотаціями до лікарських препаратів.

Практичні навички:

- оцінювання загального стану пацієнта;
- методи фіксації пацієнта;
- правила транспортування збуджених хворих;

- особливості годування пацієнтів із порушенням психіки;
- техніка штучного годування пацієнтів у разі відмови від їжі;
- методика лікування інсуліном (під наглядом лікаря);
- надання долікарської фельдшерської допомоги пацієнтам із психомоторним збудженням;
- допомога хворим при депресії та при високому суїцидальному ризику;
- допомога пацієнту з високим ризиком насилля, спрямованого на себе або на своє оточення;
- допомога пацієнтам із галюцинаторно-маячним синдромом;
- допомога пацієнтам із тривожно-фобічними розладами.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Сучасні погляди на лікування біполярного афективного розладу.

Тема 4. Алкоголізм

ЛЕКЦІЯ

Алкоголізм — визначення, сучасні погляди на етіологію захворювання. Клінічні критерії, характеристика наркоманічної та енцефалопатичної стадій.

Клініка та перебіг психічних ускладнень алкоголізму: дипсоманій, алкогольного делірію, інших алкогольних психозів.

Характеристика соматичних, неврологічних, ендокринних та інших ускладнень алкоголізму.

Сучасні методи лікування алкоголізму: умовно-рефлекторна терапія, метод сенсibiliзації, психотерапія.

Невідкладна медична допомога при білій лихоманці, алкогольній абстиненції, гострому отруєнні алкоголем.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Аналіз карт стаціонарних пацієнтів за темою.

Показ хворих із різними стадіями алкоголізму. Збирання анамнезу хворих на алкоголізм.

Показ пацієнтів із алкогольним делірієм, з абстинентним синдромом.

Принципи та методи лікування алкоголізму та алкогольних психозів.

Долікарська допомога при алкогольному делірії, абстинентному синдромі. Невідкладна медична допомога при гострих алкогольних отруєннях.

Зняття психомоторного збудження, синдромів порушеної свідомості.

Особливості догляду та нагляду за пацієнтами.
Виконання призначень лікаря.

Вирішення ситуаційних проблем. Тестовий контроль за темою. Самостійна робота із роздатковим матеріалом, підручниками, анотаціями до лікарських препаратів.

Практичні навички:

- оцінювання загального стану пацієнта;
- збирання анамнезу хворих на алкоголізм;
- методи фіксації пацієнта;
- правила транспортування збуджених хворих;
- визначення алкогольного сп'яніння;
- надання долікарської допомоги при гострій алкогольній інтоксикації;
- невідкладна медична допомога при алкогольному делірію;
- визначення та зняття абстинентного синдрому;
- санітарно-освітня робота серед молоді з проблеми алкоголізму.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Алкоголізм як сучасна проблема.

Тема 5. Наркоманія. Тютюнопаління

ЛЕКЦІЯ

Визначення понять “наркоманія”, “токсикоманія”, “полінаркоманія”, “ускладнена наркоманія”. Класифікація наркотичних речовин. Етіологія наркоманії, токсикоманії.

Форми наркоманій — опійна наркоманія, барбітуроманія, гашишизм, полінаркоманії: клініка, ознаки наркотичного сп'яніння, абстинентного синдрому.

Сучасні методи лікування наркоманії.

Облік, зберігання, використання, знешкодження ампул з-під використаних наркотичних речовин, медичних шприців для ін'єкцій.

Робота фельдшера-нарколога з педагогічними колективами шкіл, ПТУ, вищих і середніх навчальних закладів із метою профілактики наркоманії.

Тютюнопаління. Хворобливі розлади, що виникають в організмі під дією нікотину. Вплив нікотину на психіку та внутрішні органи. Характеристика абстинентного нікотиноманічного синдрому.

**НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ
ВИКЛАДАЧА**

Показ хворих із наркоманією.
Аналіз карт стаціонарних пацієнтів.

Зняття потягу до токсичних речовин. Психотерапія і деонтологія. Трудотерапія.

Роль фельдшера-нарколога як помічника лікаря-нарколога при проведенні психотерапевтичного процесу.

Зняття психомоторного збудження, синдромів порушеної свідомості.

Невідкладна медична допомога при наркотичному отруєнні, наркотичній абстиненції.

Диференціально-діагностичні критерії. Особливості догляду та нагляду за пацієнтами.

Робота у наркологічному стаціонарі, реанімаційному відділенні наркологічного диспансеру.

Виконання призначень лікаря.

Вирішення ситуаційних проблем. Тестовий контроль за темою. Самостійна робота із роздатковим матеріалом, підручниками, анотаціями до лікарських препаратів.

Практичні навички:

- оцінювання загального стану пацієнта;
- збирання анамнезу хворих на алкоголізм та наркоманію;
- методи фіксації пацієнта;
- визначення наркотичного сп'яніння;
- надання долікарської допомоги при гострій наркотичній інтоксикації;
- визначення абстинентного синдрому при морфінізмі, барбітуроманії, гашишизмі;
- санітарно-освітня робота серед молоді з проблем наркоманії, тютюнопаління.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Тютюнопаління, сучасні проблеми молоді.

Тема 6. Психози сенільного та пресенільного віку

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Аналіз карт стаціонарних пацієнтів за темою.

Показ хворих із різними стадіями церебрального атеросклерозу, гіпертонічною хворобою (післяінсультні стани).

Обстеження, аналіз клінічної картини та лікування пацієнтів із психозами сенільного та пресенільного віку.

Показ хворих із пресенільною депресією і параноїдом. Ознайомлення з особливостями догляду за хворими з депресією і маячною ідеєю переслідування. Ознайомлення з деменцією пресенільного і сенільного віку.

Диференціально-діагностичні критерії.

Виконання призначень лікаря.

Вирішення ситуаційних проблем. Тестовий контроль за темою. Самостійна робота із роздатковим матеріалом,

підручниками, анотаціями до лікарських препаратів.

Практичні навички:

- оцінювання загального стану пацієнта;
- збирання анамнезу сенільних та пресенільних хворих;
- методи фіксації пацієнта в ліжку у випадку психомоторного збудження;
- правила транспортування збуджених хворих;
- особливості годування пацієнтів із порушенням психіки;
- техніка штучного годування пацієнтів у разі відмови від їжі;
- надання допомоги пацієнтам із психомоторним збудженням;
- допомога хворим при депресії та при високому суїцидальному ризику;
- допомога пацієнтові з високим ризиком насилля, спрямованого на себе або на своє оточення;
- допомога пацієнтам із галюцинаторно-маячним синдромом;
- допомога пацієнтам із тривожно-фобічними розладами.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Хвороба Альцгеймера.
2. Хвороба Піка.

Тема 7. Епілепсія

**НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ
ВИКЛАДАЧА**

Аналіз карт стаціонарних пацієнтів за темою.

Збирання анамнезу хворих на епілепсію. Критерії хворобливих станів (розлади свідомості, епілептичні напади, зміни особистості). Показ пацієнтів, що хворіють на епілепсію на початкових етапах хвороби, з вираженими змінами особистості та еквівалентами судомних нападів (в анамнезі).

Складання плану обстеження та лікування пацієнтів за темою.

Виконання призначень лікаря.

Тактика фельдшера і особливості догляду за хворими під час епілептичного нападу, епілептичного статусу та після них (при розладах свідомості, амбулаторних автоматизмах, дисфоріях).

Вирішення ситуаційних проблем. Тестовий контроль за темою. Самостійна робота із роздатковим матеріалом, підручниками, анотаціями до лікарських препаратів.

Практичні навички:

- оцінювання загального стану пацієнта;
- методи фіксації пацієнта в ліжку у випадку

- психомоторного збудження;
- правила транспортування збуджених хворих;
- надання невідкладної медичної допомоги при епілептичному нападі, епілептичному статусі;
- допомога пацієнтам із галюцинаторно-маячним синдромом.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Невідкладні стани при епілепсії.

Тема 8. Розумова відсталість

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Аналіз карт стаціонарних пацієнтів за темою.

Складання плану обстеження та лікування пацієнтів за темою.

Виконання призначень лікаря.

Показ хворих із розумовою відсталістю. Особливості спілкування з родичами та близькими. Роль фельдшера у проведенні заходів соціальної та побутової адаптації олігофренів, проведенні експертизи.

Робота у спеціалізованих центрах для дітей з особливими потребами.

Вирішення ситуаційних проблем. Тестовий контроль за темою. Самостійна робота із роздатковим матеріалом, підручниками, анотаціями до лікарських препаратів.

Практичні навички:

- оцінювання загального стану пацієнта;
- методи фіксації пацієнта в ліжку у випадку психомоторного збудження;
- правила транспортування збуджених хворих;
- надання невідкладної медичної допомоги при епілептичному нападі, епілептичному статусі;
- допомога пацієнтам із галюцинаторно-маячним синдромом.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Синдром Дауна: психічні розлади.

Тема 9. Психогенні хвороби. Психопатії

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Показ пацієнтів із різними невротичними розладами. Оцінювання загального стану, визначення потреб і проблем

пацієнта. Побудова взаємовідносин фельдшера і хворих із тривожно-фобічними розладами.

Аналіз карт стаціонарних хворих. Основні принципи та особливості догляду і лікування. Дотримання медичним персоналом правил медичної етики і деонтології. Проведення диференційної діагностики між істеричним та епілептичним нападами.

Складання плану обстеження, лікування та догляду за пацієнтами за темою.

Виконання призначень лікаря.

Вирішення ситуаційних проблем. Тестовий контроль за темою. Самостійна робота із роздатковим матеріалом, підручниками, анотаціями до лікарських препаратів.

Практичні навички:

- оцінювання загального стану пацієнта;
- збирання анамнезу хворих на неврози;
- надання допомоги пацієнтам із психомоторним збудженням;
- допомога хворим при депресії та при високому суїцидальному ризику;
- невідкладна медична допомога при істеричному нападі.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Істерія: клінічна картина, особливості перебігу.

Тема 10. Охорона праці в лікувально-профілактичному закладі психіатричного профілю

ЛЕКЦІЯ

Правові та організаційні питання охорони праці молодшого медичного працівника психіатричного відділення, основні положення Закону України про "Охорону праці".

Соціальний захист потерпілих на виробництві.

Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці.

Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

Основи техніки безпеки.

Пожежна безпека.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Оцінювання загального стану пацієнта.
2. Методи фіксації пацієнта.
3. Правила транспортування збуджених хворих.
4. Надання невідкладної допомоги при епілептичному нападі, епілептичному статусі.
5. Особливості годування пацієнтів із порушенням психіки.
6. Техніка штучного годування пацієнтів у разі відмови від їжі.
7. Методика лікування інсуліном (під наглядом лікаря).
8. Визначення алкогольного сп'яніння.
9. Надання долікарської допомоги при гострій алкогольній інтоксикації.
10. Визначення та зняття алкогольного абстинентного синдрому.
11. Визначення наркотичного сп'яніння.
12. Санітарно-освітня робота серед молоді з проблеми алкоголізму.
13. Санітарно-освітня робота серед молоді з проблеми наркоманії.
14. Надання долікарської допомоги при гострій наркотичній інтоксикації.
15. Визначення абстинентного синдрому при морфінізмі, барбітуроманії, гашишизмі.
16. Надання долікарської медичної допомоги при гострих отруєннях наркотиками та іншими токсикоманічними речовинами.
17. Зняття абстинентного синдрому при наркоманіях.
18. Надання медичної допомоги пацієнтам із психомоторним збудженням.
19. Допомога хворим при депресії та при високому суїцидальному ризику.
20. Допомога пацієнтові з високим ризиком насилля, спрямованого на себе або на своє оточення.
21. Допомога пацієнтам із галюцинаторно-маячним синдромом.
22. Допомога пацієнтам із тривожно-фобічними розладами.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Принципи догляду, спостереження та лікування психічнохворих.
2. Психотерапія як один із основних методів лікування психічнохворих.
3. Розлади свідомості, сприймання, пам'яті, мислення у психічнохворих.
4. Психопатологія емоцій, уваги та рухово-вольової сфери.
5. Психічні розлади при соматичних неінфекційних та інфекційних хворобах, інтоксикаціях: причини, симптоми. Порушення психіки при СНІДі, нейросифілісі.
6. Проблеми пацієнтів, хворих на шизофренію. Етіологія, патогенез, основні клінічні форми, принципи лікування. Характеристика дефектів особистості.
7. Проблеми пацієнтів із біполярним афективним розладом. Етіологія, основні клінічні симптоми маніакальної та депресивної фаз, принципи лікування і нагляду за хворими.
8. Порушення інтелекту (природжені — олігофренії, набуті — деменції). Етіологія, види, основні симптоми, лікування і нагляд за хворими.
9. Епілепсія. Етіологія, патогенез, основні прояви: великий судомний напад, безсудомні напади, дисфорії, присмерковий стан свідомості. Особливості нагляду, прогноз.
10. Невідкладна медична допомога при великому судомному нападі та епілептичному статусі.
11. Розлади психіки на фоні судинної патології мозку: атеросклерозу судин головного мозку, гіпертонічної хвороби.
12. Стареча деменція: етіологія, патогенез, клінічні прояви. Догляд та нагляд за пацієнтами з деменцією.
13. Пресенільні деменції (хвороба Піка, Альцгеймера): етіологія, патогенез, клініка, лікування. Прогноз.
14. Неврози: патофізіологічні механізми виникнення, їх види, клінічна характеристика. Особливості лікування та нагляду. Диспансеризація.
15. Реактивні психози: механізм виникнення, клінічні форми. Особливості догляду та нагляду. Експертиза. Прогноз.
16. Психопатії: основні критерії, роль сімейного виховання у виникненні психопатій. Клінічні типи, особливості лікування. Профілактика.
17. Розлади особистості та поведінки. Акцентуації особистості.
18. Клінічні прояви алкоголізму та алкогольних психозів.
19. Терапія алкогольних психозів. Прогноз.
20. Клінічні прояви наркоманій та токсикоманій. Етапи лікування. Прогноз.

21. Тютюнопаління. Клініка абстинентного синдрому. Профілактика та диспансеризація пацієнтів з токсикоманіями.
22. Охорона праці в установах психіатричного профілю.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Загальна психопатологія. Розлади сфер психічної діяльності.
2. Основні принципи обстеження психічнохворих.
3. Основні принципи лікування психічнохворих.
4. Основні принципи догляду та нагляду за психічнохворими.
5. Розлади психіки при інфекційних та соматичних захворюваннях: етіологія, клініка, лікування.
6. Розлади психіки під час клімаксу: етіологія, клініка, лікування.
7. Шизофренія: етіологія, форми, типи перебігу, клініка, лікування.
8. Біполярний афективний розлад: етіологія, клініка, лікування.
9. Алкоголізм: етіологія, клініка, лікування.
10. Особливості клініки алкогольних психозів, невідкладна допомога.
11. Наркоманія: етіологія, клініка, лікування, невідкладна допомога при отруєнні наркотичними препаратами.
12. Тютюнопаління: етіологія, клініка, лікування.
13. Психози сенільного та пресенільного віку: етіологія, клініка, лікування.
14. Епілепсія: етіологія, клініка, лікування.
15. Особливості безсудомних проявів епілепсії.
16. Розумова відсталість: етіологія, клініка, лікування.
17. Психогенні захворювання: етіологія, клініка, лікування.
18. Диференційна діагностика епілептичного та істеричного нападів.
19. Психопатії: етіологія, клініка, психологічна корекція.
20. Охорона праці в установах психіатричного профілю.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

Медсестринство в психіатрії / За ред. О.С. Чабана. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2001.

Психіатрія / За ред. О.К. Напрєєнка. — К.: Здоров'я, 2001.

Психіатрія / За ред. В.К. Гаєнко, чл.-кор. АМН України проф. В.С. Битенського, 2009.

Додаткова

Безпека життєдіяльності / Е.П. Желібо, Н.М. Заверуха. — К.: Каравела, 2005.

Віннічук С.М. Судинні захворювання нервової системи. — К.: Наук. думка, 1999.

Дуднікова І.І. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. / І.І. Дуднікова; Європейський ун-т. — 2-ге вид., доп. — К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2006. — 268 с.

Минко А.И., Линский И.В. Наркология. — М.: Эксмо, 2004.